

Günter Postler: 'Fokkerij is het voortzetten van de evolutie'

Functie bepaalt de vorm

Het contrast was groot tussen de lezingen op de aAa-jaarvergadering. Daar waar Günter Postler en Anne Koekoek wezen naar het oeruiterlijk van de koe, was Gerard Scheepens duidelijk niet gecharmeerd van de inzet van genomic selection in de fokkerij.

tekst **Jaap van der Knaap**

Günter Postler:
'De vaarzenlijst is vooral een trainingslijst'

Gerard Scheepens:
'Bloedvernaauwing door genomic selection'

Anne Koekoek:
'Alleen kalveren uit koeien met hoge levensproductie'

Een gezonde, goedgebouwde koe moet zonder problemen per dag dertig kilometer kunnen lopen.'

De uitspraak van Günter Postler gaf de bezoekers van de jaarvergadering van de aAa-vereniging in Swifterbant stof tot nadenken. De onderzoeker van het Duitse instituut voor biologische fokkerij en landbewerking (FIT) wees er in zijn inleiding op dat bij fokkerij te weinig gekeken wordt naar hoe de koe er in haar oervorm uitzag. 'Fokkerij is niets anders dan het voortzetten van de evolutie. Alle loopdieren – een rund is een loopdier – hebben een iets ingezonken bovenlijn. Maar wij laten koeien met een strakke bo-

venlijn winnen op een show. Door die strakke bovenlijn kan de koe zich niet goed meer bewegen, verandert de vorm van het bekken en de stand van het beenwerk. Wanneer je iets verandert dat tegen de natuur indruist, heeft dat gevolgen voor de rest van de bouw.'

Geduld bij fokken

Nadenken over de bouw van de koe ligt in de lijn van het aAa-systeem. 'Functie bepaalt de vorm van de koe', zo onderstreepte Postler en hij liet tekeningen uit een ver verleden zien waarop koeien inderdaad verzonken ruglijnen toonden. Postler begeleidt in Zuid-Duitsland een groep van ruim driehonderd melkvee-

houders die de fokkerij-ideeën van de Duitse professor Frederik Bakels volgen. Daarbij staat selecteren op een hoge levensproductie centraal en wordt lijnenteelt niet geschuwd. 'In Duitsland is de gemiddelde productieve levensduur 2,7 jaar en ligt het vervangingspercentage op veertig procent. Al het jongvee is nodig voor vervanging. De mogelijkheid om te selecteren en daardoor effectief te fokken hebben melkveehouders niet.'

Bij fokken op levensproductie is er volgens Postler geduld nodig. 'De vaarzenlijst van een koe is vooral een trainingslijst. Fokken op levensproductie betekent fokken op laatrijtheid.'

Anne Koekoek, biologisch melkveehouder uit Harlingen, verdiepte zich jaren geleden al in de ideeën van de Duitse professor Bakels en gebruikt alleen nog stieren uit moeders die meer dan 100.000 kg melk produceerden. 'Ik houd alleen kalveren aan van koeien met een bovengemiddelde levensproductie', aldus Koekoek. Op zijn biologische bedrijf is de gemiddelde leeftijd zes jaar en één maand. 'Koeien met een hoge levensproductie hebben bewezen dat ze de bedrijfsomstandigheden aankunnen.'

Het stiergebruik van Koekoek is met stieren als Tops, Ked Juror, Vic Kai, Gibor, Ramos, Surprise, Waterberg en Vidoba allerminst alledaags. 'Allemaal stieren uit koeien met een hoge levensproductie', aldus Koekoek.

Kaalslag in variatie

Het verschil met het onderwerp van de derde spreker was wel erg groot. Gerard Scheepens, directeur van KI Samen, had zijn inleiding over genomic selection de titel 'Ook sprookjes hebben een boodschap' gegeven en daarmee zette hij vooraf al de toon. 'Door de turboselectie als gevolg van genetische merkers ontstaat er een kaalslag in de genetische variatie', zo stelde hij. Scheepens toonde talrijke vergelijkingen tussen fokwaarden met en zonder de inzet van genomic selection, maar de discussie ging vooral over zijn zorgen over bloedvernaauwing. 'Alles draait nu alleen maar om nazaten van Shottle, O Man en Goldwyn, alleen maar omdat ze de goede merkers bezitten. Dat is toch waanzin? Fokkerij is als een piramide, je hebt een brede basis nodig om de top te bereiken.'